

BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı:

997

04.05.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de Ev işçilerinin güvencesiz iş gücünün ne kadar büyük bir kesimini oluşturduğunun somut verilerle ve bilimsel bilgiye dayanarak tespit edilmesi, bu alandaki iş gücünü nicelik ve nitelik olarak tanımlanması ve iş kazalarının istatistiklerinin çıkarılması, dünya örneklerinin incelenerek bu alandaki sorunların yasal olarak nasıl çözüldüğünün raporlanması, bu konuda bu alanda çalışan sendikaların ve kadın örgütlerinin de önerilerinin dikkate alınarak çözüm önerilerinin çıkarılması için bir meclis araştırma komisyonu açılması amacıyla Anayasanın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Dünyada derinleşen ekonomik kriz kapitalizmin her krizinde olduğu gibi en çok yoksulu, emekçiyi ve işsizi vurmaktadır. Türkiye’de hükümetin ekonomide izlediği liberal politikalarla birlikte işçi sınıfı giderek daha da güvencesiz, sağlıksız koşullara mahkûm edilmektedir. Bu kesim içerisinde emeği çoğu zaman yok sayılan ve eşitsizliği daha da derin yaşayan ev işçileri ve ev eksenli çalışanlar olmaktadır. Bu kişilerin neredeyse tamamı kadınlardır. Türkiye’de ne yazık ki evlerde temizlikçi, bakıcı olarak ya da evde ayakkabı, çanta üretiminden çeşitli endüstri kolları için çalışan kadınların çalışma hakları neredeyse yok durumda. Bu konuda devletin elinde kaç kişinin çalıştığı, hangi koşullarda çalıştığına dair hiçbir ulusal veritabanı bulunmamaktadır. Ancak bu alanda çalışan İMECE Kadın Sendikası’na göre bu sayı yüz binleri bulmaktadır. Neo-liberal politikalar en çok da özel politikalar gerektiren “dezavantajlı” olarak nitelendirebileceğimiz ev eksenli çalışan kadınları vurmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinden de beslenerek yoksulluk ve çalışma yaşamının güvencesizliği, kuralsızlığı, olumsuz anlamda esnekliği kadınların emeğinin ucuz emek olarak hatta bedava emek olarak görülmesini getirmektedir. Türkiye’de ev eksenli çalışanlara dair hiçbir hukuki düzenleme ve güvence bulunmamaktadır. Öncelikle ev eksenli çalışma” ve “ev işçiliği”nin kanunlarca tanımlanması gereklidir. “isteğe bağlı sigorta” seçeneği sunulan bu kadınların çoğunun aldığı ücretin düşüklüğü ve işlerinde sürekliliğinin olmadığı göz önünde bulunduğunda sorunu çözmediği ortadadır. Diğer yandan bu kadınların hiçbir güvencesi olmadığı için ölümlerle sonuçlanan kazalar yaşamaktadırlar. Çalıştıkları evlerde yaşadıkları taciz, mobbing karşısında hukukten haklarını aramaları ya da bu sorunu çözecek bir devlet kurumuna gidebilmeleri mevcut durumda olanaksız. Diğer yandan ev eksenli çalışanlarda meslek hastalığı olarak menüsküs, bel ve boyun fıtığı, astım, kas yırtılmaları, strese bağlı hastalıklar mevcuttur. Önlenabilir bu hastalıklar iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmamasından kaynaklanmaktadır. Tüm şirketler için geçerli olan denetim mekanizması ev-eksenli çalışma koşullarında uygulanmamaktadır. Çalışma şekliinden dolayı hiçbir iş standardı olmaması ise diğer önemli bir sorundur.

ILO’nun 189. nolu “Ev işçilerine insanca iş” sözleşmesinin hükümet tarafından onaylanarak, iç hukukun bu sözleşmeye göre düzenlenmesi sorunun çözümü için önemli bir adımdır. Fransa örneğinde olduğu gibi gündelikçi ev işçilerine ücret çeki uygulamasıyla sosyal güvence kapsamına alınabilir. Fransa’da ev işçisine gazete bayiinden ya da marketten kolayca ulaşılabilecek ücret çekleri ile ödeme yapılmaktadır. Bankalarda çek bozdurulurken işçi kayıta da alınmış olmaktadır ve sigorta primleri kesilmektedir. Ev işçilerinden sigorta primi kesilmemesinin sağlanması ve kesilmesi engellenemiyorsa da sigorta primleri sembolik bir miktarda olmalıdır. Devlet daha önce defalarca belli gruplar için prim teşvikleri yasası çıkarmıştır. Yine benzer bir yasa çıkarılarak, sistem oturuncaya kadar en az 5 yıl boyunca ev işçilerinin sigorta primleri devlet tarafından genel bütçeden karşılanması sağlanabilir.

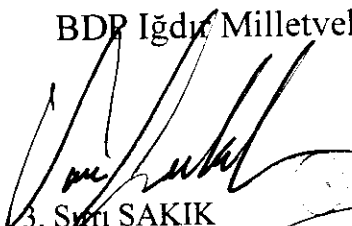
Ev eksenli çalışma ne yazık ki klasik iş ve işçi tanımına uymadığı için yasal olarak hiçbir yeri olmayan ve uygulamada bir standardı olmayan alan olarak durmaya devam etmektedir. Ev işçilerinin güvencesiz iş gücünün ne kadar büyük bir kesimini oluşturduğunun somut verilerle ve bilimsel bilgiye dayanarak tespit edilmesi, bu alandaki iş gücünü nicelik ve nitelik olarak tanımlanması ve iş kazalarının istatistiklerinin çıkarılması, dünya örneklerinin incelenerek bu alandaki sorunların yasal olarak nasıl çözüldüğünün raporlanması, bu alanda çalışan kadınların sorunlarının nasıl çözülebileceği, kayıt altına alınmaları ve yaşadıkları sorunlarının nasıl çözülebileceğinin araştırılması ve bu alanda çalışan sendika ve kadın örgütlerinin önerilerini de dikkate alarak çözüm önerilerinin çıkarılması için bir meclis araştırma komisyonu açılmasını öneriyoruz.

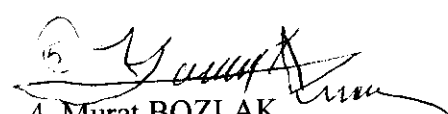
1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

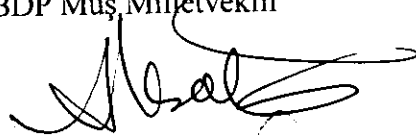
2. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

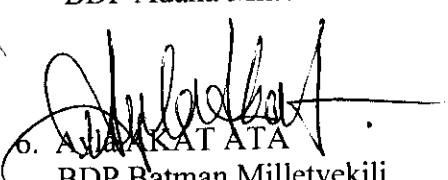
3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

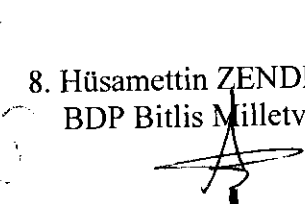
5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

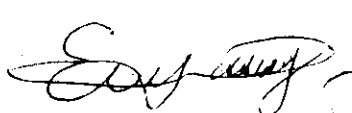
6. Ali AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

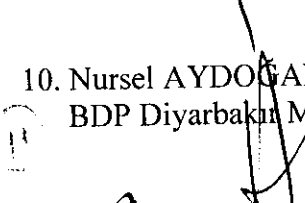
7. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

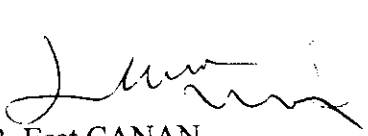
10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

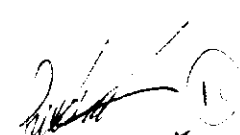
12. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

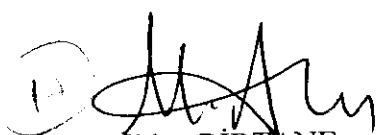
13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

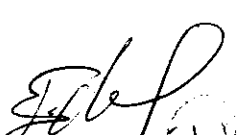
14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili

23. L. Zana
Leyla Zana
Boş. D. Bekir m.